

LM

Luka Matkovic

HRVATSKA BAŠTINA

Nematerijalna baština otoka Hvara

Baština Starogradsčkog polja i okolice

Starogradsčko polje je na UNESCO-ovoj listi svjetske baštine od 2008. godine. Taj krajolik je najbolje sačuvana grčka parcelacija na Mediteranu.

Na sjeveru Starogradskeg polja postoje mali zaselci. U njima se stanovalo sezonski, samo u proljetno doba zbog okopavanja vinograda, ljeti zbog ispaše koza i ovaca ili u jesen kako bi se obavila berba grožđa i maslina. Humac iznad uvale Basine je najveći zaseok, a manji su Rašnik i Maslinovik. Kuće, obično su to jednokatnice s konobom u prizemlju i sobama na katu, građene su od lomljenog kamena, povezanog vapnenim mortom. U stambeni dio ulazi se preko terase koja se zove *sular* (*vanjsko stuibište*), a *pod sularom* je ulaz u konobu. Okolo su manje prizemnice. U jednoj je obično krušna peć. Druge su štale za magarce i koze.

U središnjem dijelu Polja, zemlja je izuzetno plodna i zato posebno dragocjena. Tu nema velikih kuća. Ovdje su jedino male prizemnice, s cisternom za kišnicu u blizini kućice. Pokrivene su kamenim pločama, ili crijepom (ako su izgrađene u 19. stoljeću).

Trimi su poljske nastambe. Kružnog su oblika a građene su posebnom tehnikom suhozidne gradnje. Kada se ulazi u prostor trima mora se sagnuti jer su vrata jako nisko i to je jedini ulaz u nastambu. Trimi su korišteni kao dnevna skloništa od kiše i vjetrova.

Na južnoj strani Polja još od ranog srednjeg vijeka nastanjena su sela Vrbanj i Dol. Postoje još i Sela Svirče, Vrisnik i Pitve. Ona se nalaze na rubovima Jelšanskog polja.

Na istoku polje završava Vrboskom, koju su kao svoju luku izgradili stanovnici Vrbanja u 15. stoljeću. Duboka uvala ovdje završava potokom iznad kojeg se nalaze dva kamena mostića, a u mjestu se ističe crkva-tvrđava sv. Marije iz kraja 16. stoljeća, jedinstvena takva građevina u cijeloj Dalmaciji.

Na zapadu je glavno polazište polja i tu je Stari Grad (antički Faros). Povijesna jezgra Staroga Grada također je zaštićeni UNESCO-v spomenik kulture. Tu se još mogu naći i građevine od kasne antike (crkva Sv. Ivana) do kraja 19. stoljeća. Najupečatljiviji je arhitektonski spomenik Tvrdalj. Njegov graditelj je pjesnik Petar Hektorović (1487. - 1572.). Tvrdalj ima u svojoj jezgri perivoj, golubinjak i ribnjak.

BAJKOVIT...

Moja obitelj posjeduje dijelove Starogradskeg polja. Ponosan sam na hrvatsku i moju obiteljsku kulturnu baštinu koja se prenosi generacijama s koljena na koljeno.

<http://starogradsko-polje.net/index.php?p=103>

<https://repozitorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A4036/datastream/PDF/view>

<https://www.youtube.com/watch?v=ycr1-6G8jeM>

